

Till utbildningsdepartementet

HEMSTÄLLAN

KF2023/VO1/22

2023-05-30

Konstfack hemställer om utökning av årligt ramanslag fr om budgetåret 2024

Härmed hemställer Konstfack om

- utökad ram för lokalkostnader (särskilda medel) från 1,4 mkr till 10 mkr årligen fr om 2024
- bibehållet anslag (att anslag inte minskas i enlighet med EU:s återhämtningsplan) fr om 2024

Bakgrund

Konstfacks hemställan är en komplettering till tidigare inlämnat budgetunderlag, med syftet att säkerställa vårt utbildningsuppdrag. Konstfack är ett litet lärosäte med nationell – och internationell – spetskompetens inom bild- och formområdet. Infrastruktur, lokaler och kompetens är särskilt anpassad för undervisning/eget arbete inom bild- och formområdet och studentgrupper om ca 8 – 15 (20) studenter.

Konstfack har god ordning på sin ekonomi, myndighetskapitalet inom grundutbildning är 21,3 mkr. Ekonomin påverkas dock oroväckande snabbt av den negativa samhällsekonomiska utvecklingen orsakade av kriget i Ukraina, inflation och stigande elpriser.

Myndighetskapitalet är avsett för att överbrygga ekonomiska utmaningar och förändringar enstaka år. En mindre del är sedan tidigare exempelvis avsatt för planerad omställning (besparingar), se personalkostnader nedan. Detta nya kostnadsläge handlar dock inte om en tillfällig omställning (tillkommande forskningsresurser med anledning av examensrätt på forskarnivå skulle dock underlätta).

För 2023 erhöll Konstfack ca 1 mkr mer i utbildningsanslag samtidigt som kostnaderna för lokaler och drift ökar med ca 10 mkr. Sett över tre årsperioden 2023 – 2025 blir denna obalans än större:

- Aviserad uppräknings av utbildningsanslaget om sammanlagt 9,3 mkr.
- Prognos över kostnadsökning enbart för drift och lokaler (exklusive personalkostnader) om sammanlagt mer än drygt 24 mkr.

Utifrån det höga söktrycket och samhällets behov av ämneslärare och inredningsarkitekter (bristyrken och omställning) är det olyckligt att Konstfack behöver dra ned på antalet utbildningsplatser motsvarande de 4 mkr som avvecklas under treårsperioden enligt EU:s återhämtningsplan.

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	181 683	181 683	181 683
Pris- och löneomräkning ²	2 519	7 673	12 110
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-1 351	-981	-1 644
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	182 851	188 375	192 149

Fortsatt ökade personalkostnader har mötts med besparingar

Under två år (2022 och 2023) genomförs redan besparingar inom främst stödverksamheten för att möta fortsatt ökande pensionsavsättningar i relation till låg uppräknings av anslagen. Myndighetskapitalet har delvis intecknats för att klara denna omställning då personal sägs upp, utlysta

anställningar minskas i omfattning och externa undervisningstjänster (uppdrag) dras in. Personalkostnaderna utgör för närvarande 59 procent av kostnaderna totalt.

Ökade lokalkostnader kvarstår kommande år

Enligt Konstfacks 20-åriga hyresavtal med Vasakronan (som löper ut 2029) ökar hyran med konsumentprisindex. Årets hyresökning om ca 6 mkr 2023 är inte tillfällig, varje hyreshöjning kvarstår på den nya högre nivån. Av den anledningen har övriga, mindre tilläggsavtal blivit uppsagda. Exempelvis görs plats för forskarutbildningen inom befintliga lokaler.

Vid konstnärliga lärosäten utgör lokalkostnaderna en fjärdedel av totala kostnader¹. Det förklaras av utrymmes krävande verkstäder, utställningslokaler och ateljétytor. Verkstäder i konstnärlig utbildning begränsar gruppstorleken. För att undvika delning av en utökad studentgrupp (och dubblering av lärarresurser) kan lokaler och maskiner behöva anpassas för fler studenter. Då är det olyckligt att kort därefter minska antagningen till samma utbildning.

Det är dyrt att omlokalisera ett verkstadstungt lärosäte. Omförhandling av hyresavtalet med Vasakronan under innevarande hyresperiod eller en framtida omlokalisering med tillkommande nyinvesteringar är därför knappast ekonomiskt fördelaktigt. Flytten till Telefonplan 2004 krävde investeringar om ca 100 mkr. Till skillnad från andra lärosäten äger Konstfack ”innanmätet” i den fd Ericsson-fabriken – från väggar, tak och dörrar till maskinell utrustning och infrastruktur.

Det är nationellt strategiskt att koncentrera kostsamma resurser till få lärosäten med spetskompetens. Synergieffekter uppnås när verkstadsresurser används i flera utbildningar. Som exempel kan nämnas att Konstfack 2011/2012 övertog UU:s och SU:s verkstadsutrustning (samt delar av SU:s utbildningsanslag) och startade en ämneslärarutbildning i slöjd. Denna förändring har varit positiv för Konstfacks verksamhet samt kostnadseffektiv i ett nationellt perspektiv.

Konstfack är fortsatt öppen för samverkan med andra högskoleverksamheter med behov av specialiserade verkstäder inom bild- och formområdet. Forskarmiljöns verkstäder och labb utvecklas för att kunna bedriva både externfinansierad forskning och forskarutbildning. Nationell spetsutbildning och forskning kräver en finansiering som svarar mot den avancerade teknik, datorprogram (licenser), ytor och maskiner som behövs för utveckling av produkter, tjänster, idéer och innovationer såväl som för en säker arbetsmiljö.

Ökade drift- och investeringskostnader

Materialkostnaderna ökar med ca 10 procent, likaså system och licenser. Detta trots att samarbetet mellan lärosätena ger kostnadseffektiva nationella avtal inom högskolesektorn. En ekonomisk utmaning för alla lärosäten är nödvändiga investeringar i säkerhet (exempelvis märks en dubblering av kostnaderna för nya brandväggar m.m. jämfört med årets budget).

Ärendet har beslutats av högskolestyrelsen efter föredragning av rektor Maria Lantz. I ärendets slutliga handläggning har även ekonomichef Orhavi Rhawi, planeringsansvarig Kent Råberg och förvaltningschef Elisabet Nordwall deltagit.

Stockholm den 30 maj 2023

Maria Lantz
Rektor

¹ 2022 var Konstfacks lokalkostnad 2 474 tkr per kvm/år och 23 procent av totala kostnader Jämförelse: KMH 3 050 tkr kvm/år och 24 % av totala kostnader; SKH 2 533 tkr kvm/år och 24% av totala kostnader; KKH 2 408 tkr kvm/år och 26 % av totala kostnader).